

פרשת בהר

וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל יושביה יובל היא תהיה לכם ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו (י, כה)

יש להבין למה נאמר בכפילא, דאחר שאמר הכתוב "וקראתם דרור" דהיינו חופש וחרות למה שב ואמר "ושבתם". ועוד מה פשר לשון הכתוב "ואיש אל משפחתו תשובו".

הנה כתב הרמב"ם בדיני יובל (שמיטה ויובל י, יד) מר"ה עד יוה"כ לא היו עבדים נפטרים לבתיהן ולא משתעבדין לאדוניהן ולא השדות חוזרות לבעליהן, אלא עבדים אוכלין ושותין ושמחין וכו' כיון שהגיע יוה"כ תקעו ב"ד בשופר נפטרו עבדים לבתיהן וחזרו שדות לבעליהן.

הוי אומר שני דברים קובעים את היובל א) "וקדשתם את שנת החמשים" וזה מתקיים בראש השנה, ב) תקיעת שופר ביוה"כ. וביחס לשחרור העבדים המשמעות בזה שעול השעבוד מופקע מהם החל מר"ה, אך היציאה המוחלטת מבית אדוניהם היא לאחר תקיעת שופר של יוה"כ.

מעתה פסוק זה הרי הוא כמבואר, דהא דכתיב "וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ" היינו הפקעת השעבוד התלויה בראש השנה בלבד, אך "ושבתם איש אל אחוזתו" היינו ביוה"כ בעת שתוקעים בשופר. ולכן גם סיים הכתוב ואמר "ואיש אל משפחתו תשובו" להבדיל מקריאת הדרור של ר"ה שאינה יציאה גמורה לחירות.

מקור: רבי יצחק זאב הלוי סאלאווייציק